

*Єлісєєва С. В.,**старший викладач кафедри теорії та практики перекладу
Чорноморського національного університету імені Петра Могили*

ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ СУДОВИХ СПРАВ

Анотація. Статтю присвячено спеціалізованій галузі перекладацької діяльності, а саме юридичному перекладу, який здійснюється під час розгляду судових справ. Цей вид перекладу вимагає глибокого розуміння контексту, інформації та мови, яка використовується в суді. У цій статті описано труднощі перекладу процесуальних документів, зокрема перекладів судових рішень. Кримінальне процесуальне законодавство України не визначає чітких вимог, які пред'являються до перекладача. Але, враховуючи практичні ситуації можна приблизно визначити вимоги до перекладача, вони надаються в статті.

Необхідно підкреслити важливість доступу перекладача до матеріалів справи для забезпечення якісного усного перекладу. Перекладачу потрібно мати достатньо часу для підготовчої роботи, такої як, наприклад, створення глосаріїв та ознайомлення з контекстом та обставинами справи. Переклад судових документів повинні здійснювати лише професійні перекладачі, які спеціалізуються на юридичному перекладі, мають юридичну освіту або досвід перекладів юридичної тематики. Помилки в перекладі тексту правового документа можуть призвести, наприклад, до заподіяння матеріальних збитків та пред'явлення судового позову.

Говорячи про роль судового перекладача необхідно зазначити, що перекладач повинен дотримуватись принципу об'єктивності та незалежності. Інколи виникає проблема відмови перекладачів від перекладу в суді. Дуже часто це пов'язано з тиском на перекладача з боку обвинуваченого. Інша проблема, з якою стикаються представники судових органів – це інтерпретація судових рішень. Що стосується безпосередньо мови, яка використовується в судових справах, то безумовно вона включає багато юридичних термінів. Юридичної термінології властиві загально мовні риси, такі як полісемія, синонімія, антонімія, омонімія. Щодо перекладу юридичної термінології, яка може репрезентуватись словом або виразом, використовуються трансформації перестановки, конкретизації, додавання, узагальнення. Для перекладу багатокомпонентних термінологічних сполучень, які позначають реалії іншої країни, використовується найчастіше описовий переклад.

Ключові слова: юридичний переклад, кримінальне правопорушення, компетентність, мова, суд, судова справа, судовий переклад, інформація, поведінка, рішення, термін, трансформації, джерела, умови.

Юридичний переклад та переклад правових документів з української мови на англійську та навпаки на даний час є одним із найбільш затребуваних видів перекладу. Попит на послуги перекладачів постійно зростає. Предметом даної статті є труднощі перекладу процесуальних документів, зокрема перекладів судових рішень.

За останні десятиліття в Україні почастішали випадки порушення кримінальних справ та прийняття судових рішень щодо іноземних громадян, наприклад – при перетині кордону

України, порушення міграційного законодавства, продовження терміну тримання під вартою, заподіяння майнової шкоди в особливо великому розмірі та інші порушення як адміністративного так і кримінального права [1].

Згідно з підпунктом е пункту 3 ст. 6 Конвенції про захист прав та основоположних свобод (право на справедливий суд) кожний обвинувачений у вчиненні кримінального правопорушення має право одержати безоплатну допомогу перекладача, якщо не розуміє мови, яка використовується в суді, або не розмовляє нею.

Відповідно до ч. 3 ст. 29 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) слідчий суддя, суд, прокурор, слідчий забезпечують учасникам кримінального провадження, які не володіють чи недостатньо володіють державною мовою, право давати показання, заявляти клопотання і подавати скарги, виступати в суді рідною або іншою мовою, якою вони володіють, користуючись послугами перекладача в порядку, передбаченому КПК України. Перекладач є іншим учасником кримінального провадження, який вільно володіє державною мовою, а також мовою учасника процесу, який потребує перекладу на мову, якою він володіє або технікою спілкування з глухими, німими та глухоніми особами, який є незацікавленим у результатах справи, що залучається до кримінального провадження уповноваженими на те особами (органами).

Кримінальне процесуальне законодавство України не визначає чітких вимог, які пред'являються до перекладача. Однією із вимог, які висуває КПК України до перекладача є його компетентність. Але в Україні не передбачено жодних процедур чи методик для визначення рівня компетентності перекладача. Залишається незрозумілим, яким чином особі, яка не володіє мовою, на яку та з якої здійснюватиметься переклад, можна перевірити, чи перекладач володіє цією мовою на належному рівні [2].

Але, враховуючи практичні ситуації можна приблизно визначити наступні вимоги до перекладача:

- 1) перекладач повинен добре знати мову перекладу та мову оригіналу;
- 2) перекладач повинен мати юридичні знання правової системи України та країни, на мову чи з мови якої він перекладає;
- 3) перекладачу необхідно розбиратися в юридичній термінології та в нормативно-правових актах.

Переклад юридичних або судових документів на чи з іноземної мови повинні здійснювати лише професійні перекладачі, які спеціалізуються на юридичному перекладі, мають юридичну освіту або досвід перекладів юридичної тематики. Помилки в перекладі тексту правового документа можуть призвести, наприклад, до заподіяння матеріальних збитків та пред'явлення судового позову.

Переклад юридичних документів виконують фахівці, які, як правило, не мають юридичної освіти. Державне бюро судових перекладачів в Україні поки що відсутнє. Перевірити компетентність перекладачу постанови попереднього слідства або рішення суду з певної кримінальної справи дуже складно. Доказом компетенції перекладача іноді виступає видане судово-перекладацькою організацією посвідчення, копія якого підшивається слідчим у кримінальну справу. Отже, слідчий і суддя не відповідають за перевірку знань, які мають перекладачі [1].

А. Вінніков визначає переклад як «предмет лінгвістичної науки та, нарешті, явище культури етносу, до якого належать підсудний або підслідний і, у багатьох випадках, особа, яка виступає в ролі перекладача. Виникає прикордонне процесуальне поняття судового перекладу, сповнене конкретної культурно-лінгвістичної методології. Облік цієї обставини в оцінці компетентності перекладача має значення» [3]. Питання залучення та участі перекладача в судових справах досліджували Кузик Т.М., Коломоєць Т.О., Щербань С.П., Аракелян М.М., Михайлов О.М., Головинська О.П., Покрещук О. та інші вітчизняні та зарубіжні науковці.

Метою даної статті є проаналізувати особливості участі перекладача під час розгляду судової справи.

У законодавстві немає поняття "судовий переклад". У перекладознавстві існує поняття "юридичний переклад" як один із багатьох видів спеціального перекладу, для якого необхідні мовні знання та знання предметної галузі перекладу. Судовий переклад набагато об'ємніший за поняття "юридичний переклад", т. к. включає переклад не тільки у сфері юриспруденції, а й будь-яких інших галузях науки та діяльності суспільства та суспільних відносин. Судовий переклад є видом мовного посередництва між суб'єктами процесуальних відносин, які не володіють спільною мовою комунікації. Згідно з правилами лінгвістики, перекладач у своїй промові використовує щонайменше дві мови. Але з текстів процесуальних законів неясно, про яку саме мову йдеться. При перекладі в суді перекладач повинен вільно володіти мовою судочинства та мовою, яку вибрав учасник процесу як власну мову спілкування.

Завданням перекладача є повне та точне відтворення інформації, без будь-яких змін, додавань, прогалин, власних пояснень та коментарів; переклад має виконуватися від першої особи тощо. Зазвичай судді наполягають на дослівному перекладі в суді. Проте з погляду практикуючого перекладача дослівний переклад часто є некоректним і звичайною помилкою суддів, т. к. дослівний переклад може суттєво спотворити зміст мовної інформації. Внаслідок такого перекладу виникають конфліктні ситуації, взаємне незрозуміння між учасниками судового процесу.

Наприклад, при розгляді однієї справи про порушення міграційного законодавства в одному із судів Німеччини англійський підсудний у своїх свідченнях одного зі свідків у справі назвав «брат» ("brother"). Перекладач перекладав це слово як "брат", проте після з'ясувалося, що правопорушник і свідок не є родичами, а перекладач не врахував ширшого вживання цього слова, яке слід перекладати як "приятель". Потрібен був час, щоб прояснити плутанину і відновити розуміння між судом і особами, що допитуються.

У кримінальному процесі участь перекладача сприяє встановленню контакту між особою, яка не володіє мовою судочинства, та представником правоохоронних органів. Соці-

ально-культурні відмінності можуть призвести до деяких непорозумінь та ускладнити комунікативну ситуацію, і перекладачу доводиться інколи давати пояснення. Але при цьому перекладач не повинен бути консультантом і давати власні роз'яснення. Наприклад, на одому з судових заїдань у процесі діалогу судді та правопорушника перекладач почав щось говорити на мові правопорушника, що явно не відповідало короткому питанню судді. Суддя перервав перекладача і спитав про це, на що перекладач відповів, що він роз'яснював деякі положення закону. На це суддя відповів, що всі необхідні роз'яснення він надасть сам і що це не входить в завдання перекладача.

Говорячи про роль судового перекладача необхідно зазначити, що з точки зору усунення нерівності між особою, яка не володіє мовою судочинства та іншими учасниками процесу, лінгвістичні проблеми набувають правового значення. Перекладач повинен дотримуватись принципу об'єктивності та незалежності. Щодо незалежності перекладача, то цей принцип може виявлятися в умовах судочинства специфічно. Насамперед постає питання про те, на чиєму боці перекладач і хто оплачує його послуги. Відповідно до закону у кримінальну справу перекладача залучає слідчий, дізнавач або суд (суддя), і оплата праці перекладача здійснюється за рішенням цих органів чи посадової особи з державного бюджету. Завданням судового розгляду – встановити істину на основі зібраних доказів, серед яких важливе значення мають свідчення підсудного, потерпілого, свідків та інших осіб. У цьому сенсі значення перекладача – сприяння суду (слідству) отримати доказову інформацію у справі, і перекладач сприймається як помічник слідства чи суда. З іншого боку, метою участі перекладача в судовому процесі є вираження законного інтересу особи, яка не володіє мовою судочинства, насамперед обвинуваченого, у праві на захист.

Для перекладача, який задіяний для роботи в судовій справі дуже важливим питанням є психологічна підготовка, т. к. як затриманий правопорушник чи підозрюваний може бути, наприклад, співвітчизник, земляк чи інша людина, яка підсвідомо чи відкрито прагне отримати підтримку з боку перекладача, сподівається на якісь підказки, реальну допомогу з його боку. Водночас перекладач зазнає тиску, іноді явної недовіри з боку влади. Бувають і такі ситуації, коли іноземці відчувають упередження проти держави, де вони перебувають, але водночас вони довіряють перекладачеві, т. к. він знає їхнє культурне середовище, є їх співвітчизником [4].

Що до того, на чиєму боці перекладач, то, наприклад, Харрі Вальтер вважає, що слід визначити, що для перекладача стоїть на першому місці: інтерес знаходження істини чи інтерес захисту підсудного [5].

Перекладач не повинен бути зацікавленою особою. Виходячи із змісту ч. 1 ст. 79 та ч. 1 ст. 77 КПК України перекладач не має права брати участі в кримінальному провадженні, якщо він особисто, його близькі родичі чи члени його сім'ї зацікавлені в результатах кримінального провадження. За наявності такої обставини він зобов'язаний заявити самовідвід. Також підставами для відводу перекладача є його участь у цьому ж кримінальному провадженні в якості заявника, потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача, слідчого судді, захисника, свідка, експерта, спеціаліста (ст. 77 КПК України) [2].

У будь-якому випадку, поведінка перекладача має бути неупередженою. Неприпустимо некоректне ставлення до

учасників слідчої (судової) дії, наприклад, повертатися спиною до того, хто говорить. Мова його має бути виразною, вільною від "сміттєвих" слів або звуків. Необхідною вимогою до перекладача є конфіденційність, тобто зберігати у секреті ту інформацію, яка за законом є конфіденційною. Перекладач може бути попереджений слідчим або дізнавачем про нерозголошення інформації попереднього розслідування, про що він бере підписку з попередженням про відповідальність [4].

З практичної точки зору, виникає також проблема відмови перекладачів від перекладу в суді. Дуже часто це пов'язано з тиском на перекладача з боку обвинуваченого. Наприклад, одна з відомих судових справ щодо вбивства відомого українського спортсмена Сергія Лашенка. Декілька разів справа переносилася тому що суд не міг надати перекладача, якого вимагав обвинувачений у жорстокому злочині, громадянин Азербайджану Бабек Дамір-огли Гасанов. Адвокат потерпілої Юлія Гаврилюк заявляла, що їй відомо про неодноразову відмову перекладачів від участі у цій гучній справі без пояснення причин. Вона вважала, що на них чинять тиск. Головуючий у справі суддя Сергій Журик заявляв, що рішення про надання перекладача було направлено до бюро перекладів, також дзвонили до низки профільних установ, але суд скрізь отримав відмову [6].

Інша проблема, з якою стикаються представники судових органів – це інтерпретація судових рішень. Одним із яскравих прикладів може бути судова справа Юлії Тимошенко. Представник Ю.Тимошенко в ЄСПЛ Валентина Теличенко цитує п. 298 рішення у такій інтерпретації:

«... Суд вбачає низку специфічних особливостей обставин арешту заявниці, які дозволяють встановити наявність політичних мотивів арешту окремо від оцінки загального контексту ймовірно політично мотивованого кримінального переслідування заявника як лідера опозиції шляхом ініціювання низки кримінальних проваджень після зміни влади та перед парламентськими виборами» (<http://byut.com.ua/news/14767.html>). Але наступного дня захисник Ю.Тимошенко Сергій Власенко той же пункт перекладає інакше:

«... Суд вбачає низку специфічних характеристик досудового взяття під варту, які дають йому можливість розглядати це питання окремо від більш загального контексту політично вмотивованого переслідування заявниці як лідера опозиції шляхом пред'явлення їй кількох кримінальних звинувачень після зміни влади та до проведення парламентських виборів...» (<http://byut.com.ua/news/14772.html>). Якщо не звертати уваги на розбіжності у перекладі юридичних термінів, сенс начебто той самий. Але обидві «цитати» рівновіддалені від оригіналу рівно наполовину. У першому випадку представник Тимошенко в ЄСПЛ дещо «підправила» дієслово та вставила після нього згадку про політичні мотиви. У С.Власенка перша частина речення – до слова «окремо» – побудована інакше. Але й сам захисник, стверджуючи, що консультувався зі спеціалістами Держдепу США, «упускає» прислівник “allegedly”, який у цитаті В.Теличенко перекладається як «ймовірно».

Для констатації фактів Суд у своїх рішеннях використовує дієслова: “to emphasise”, “to consider” і “to establish”. Жоден з них не використовувався із згадками про політичні мотиви арешту Ю.Тимошенко. Є лише констатація того, що деякі ЗМІ, політики та громадські організації вважають, що влада переслідує экс-прем'єра «з політичних мотивів» (п. 296 рішення). І не більше. А представник Тимошенко в ЄСПЛ дозволяє собі

додати до перекладу кілька зайвих слів, щоб нібито довести громадськості наявність таких мотивів. Більше того, у цитованому прес-службою п. 298 в оригінальному тексті вердикту перед словосполученням «політично мотивоване переслідування» (“politically motivated prosecution”) вжито не слово “probably” (ймовірно), а “allegedly”, що українською мовою перекладається «нібито» або словосполученням «за непідтвердженими даними», тим самим Суд підкреслює невстановленість такого факту [7].

Загалом, що стосується інтерпретації, можна сказати, що «юридична інтерпретація – це заснована на тексті раціональна діяльність, яка прагне надати раціональне значення юридичному тексту або виразу у юридичному тексті; «переклад, як і будь-який акт читання, обов'язково включає інтерпретацію»; «Мета інтерпретації полягає в основному в розумінні» [8]. Серед факторів, які призводять до такого розуміння поняття «інтерпретація», можна виділити інтенсивне використання технічної лексики, часте вживання архаїчних, формальних чи незвичайних слів, безособистісні конструкції, надмірне застосування номіналізації та пасивного стану, а також графічну організацію тексту. Щоб зрозуміти юридичний текст перекладач повинен зрозуміти концепції, укладені в ньому. І знов тут ми повертаємося до необхідності загальних знань юриспруденції перекладачем.

Насамперед рівень складності юридичного перекладу залежить від структурних відмінностей між правовими системами. Деякі вчені вважають, що «співпраця між перекладачами та юристами може гарантувати найкращі результати, тоді як інші виступають за розширену юридичну підготовку перекладачів. На загальну думку, юридичний переклад – це, по суті, міждисциплінарне завдання» [9]. Завдання юридичного перекладача полягає в тому, щоб зрозумівши текст інтерпретувати вихідне повідомлення та перетворити його на цільове повідомлення. Однак жодних критеріїв для різниці між розумінням та інтерпретацією не передбачено [10].

Юридичний переклад правових документів є одним із найскладніших видів передачі тексту іноземною мовою. Юридичний переклад визначається як переклад текстів, що належать до галузі права та використовуються для обміну юридичною інформацією між людьми, які говорять різними мовами. Оскільки право є предметною галуззю, пов'язаною із соціально-політичними та культурними особливостями країни, для адекватної передачі юридичної інформації мова юридичного перекладу має бути особливо точною, ясною та достовірною. В юридичних текстах часто переважає «канцелярський стиль з великою кількістю кліше, консервативністю лексики, складного синтаксису, великої кількості модальних слів з наказною семантикою «має право», «повинен дотримуватися». Подібні тексти мають повідомити реципієнту об'єктивну достовірну інформацію та (іноді) приписати деякі дії.

Що стосується безпосередньо мови, яка використовується в судових справах, то безумовно вона включає багато юридичних термінів. Юридичної термінології властиві загальномовні риси, такі як полісемія, синонімія, антонімія, омонімія. Головною характеристикою терміна є однозначність, але юридичні терміни не є моносемантичними, наприклад: “defendant” – відповідач (respondent), підсудний (accused), обвинувачений (culprit); “legal” – юридичний (legal adviser – юри-сконсульт), правовий (legal document – правовий документ),

судовий (legal costs – судові витрати), законний, який має законну силу (legal owner – законний власник). У синонімічних рядах додаткові значення, стилістична характеристика та вживаність у поєднанні з тими чи іншими словами можуть відрізнятися. Наприклад, для позначення «злочину» можуть використовуватися декілька синонімів: нейтральна термінологія: “crime” – злочин, “offence” – порушення, злочин, “wrongdoing” – правопорушення, злочин; терміни, що уточнюють ступінь тяжкості злочину: “felony” – тяжкий кримінальний злочин, фелонія, “misdemeanor” – провина, яка заслуговує на судове покарання, злочин, місдмінор); вказівка на те, ким скоєно злочин: “delinquency” – злочин переважно неповнолітніх. Також в синонімічних рядках можна побачити як загальні позначення злочину так і уточнення, де і як стався злочин, наприклад: “theft”, “larceny”, “stealing” – крадіжка, крадіжка, та уточнення (характеристика): “pilferage” – дрібна крадіжка, згадування того, де і як відбувається крадіжка: “shoplifting” (крадіжка в магазині), “carjacking” (пограбування, викрадення автомашин), “pickpocketing” (кишенькова крадіжка), “robbery” (грабіж, пограбування), “burglary” (крадіжка зі зломом). Щодо перекладу юридичної термінології, яка може репрезентуватися словом або виразом, використовуються трансформації перестановки, конкретизації, додавання, узагальнення. Для перекладу багатокомпонентних термінологічних сполучень, які позначають реалії іншої країни, використовується найчастіше описовий переклад, наприклад: “drive-by murder” – вбивство, скоєне навмисно особою, яка знаходиться в машині, яка вистрілила зі зброї в іншу особу, яка знаходиться поза машиною, “first-degree premeditated murder” – навмисне вбивство без пом’якшуючих винуватин. Якщо в словнику відсутня словникова відповідність багатокомпонентного терміну, слід сформулювати власний переклад, проаналізувавши його структуру та використавши описовий переклад або тлумачення [11].

Що стосується джерел, які використовуються для юридичного перекладу, то можна зазначити наступні:

4) юридичний англо-український та українсько-англійський словник;

5) сучасні англо-українські та українсько-англійські словники;

6) Інтернет (Google Translator). Однак тут може виникнути проблема помилкового перекладу слів та словосполучень;

7) онлайн довідкова література, така як, наприклад, Кримінальний кодекс, сайт уряду певної країни з імміграції (government portal) або інші правові онлайн джерела.

В Україні судових перекладачів у тому вигляді, як вони є в інших країнах, практично не існує. Участь перекладача у процесах найчастіше дуже формальна. Але є процеси, в яких саме точність перекладу може стати вирішальною. Представники влади в суді розуміють, що перекладач знадобиться, але колись потім, тому не вважають за потрібне за делегів потурбуватися про пошуки перекладача і домовленість з ним. Тож важливі елементи попередньої підготовки до перекладу виявляються пропущеними, а під час засідання можуть виникати неприємні несподіванки. Перекладачу необхідно мати таке саме розуміння контексту та обставин справи, як і юристам та свідкам, які беруть участь у допиті. Без цього подекуди неможливо підібрати мовний еквівалент. Саме тому перекладачам необхідно мати матеріали справи наперед: наприклад, позовні заяви та відзиви, узгоджену

сторонами хронологію подій, списки дійових осіб і письмові показання свідків і експертів обома мовами, а також матеріали, щодо яких можуть виникнути запитання. Перекладач, читаючи матеріали двома мовами, створює глосарій уже використаних сторонами термінів щоб не створювати плутанину в англійських слухачів. Наприклад, акт приймання-передавання, який іншим перекладачем було письмово перекладено як “act of acceptance”, а усно перекладач його назве “handover certificate”. При цьому може виникнути враження, що це два різні документи. Неодноразово траплялося, що під час такого читання знаходили й значущі помилки в письмовому перекладі документів.

Ще одна проблема, яка стосується переклада в суді – це вид перекладу. Усний переклад включає два типу перекладу, послідовний і синхронний. Обидва види потребують окремих навичок і підготовки, не кожен перекладач володіє обома. У послідовному перекладі перекладач знаходиться поруч зі свідком чи експертом, або поруч з обвинуваченою особою та перекладає речення за реченням або сегмент за сегментом, спираючись на свої письмові нотатки. Адвокат ставить запитання, робить паузу, протягом якої перекладач перекладає. Теж саме відбувається, коли, наприклад, свідок відповідає: після того, як він сказав речення він робить паузу, протягом якої перекладач перекладає. Природно, що в такому випадку на показання потрібно відвічі більше часу, ніж якби свідок одразу слухав і відповідав мовою судочинства. Якщо цього не взяли до уваги в плануванні, то розклад зіб’ється, доведеться переносити виступи, інший експерт уже буде зайнятий в той час [12].

Для забезпечення умов роботи перекладача під час розгляду справи, головуючий у справі забор’язаний: 1) створювати в судовому засіданні необхідні умови для здійснення якісного перекладу; 2) вживати всіх заходів, щоб перекладач мав реальну можливість перекладати повно і точно все, що відбувається в суді; 3) стежити за тим, щоб в кожному випадку перекладачу було надано достатньо часу для здійснення точного і повного перекладу; 4) у процесі розгляду справи по суті з’ясувати в особи, яка користується послугами перекладача, чи зрозумілий їй переклад; 5) звертати увагу перекладача на дослівний переклад інформації про обставини, що мають істотне значення для справи; 6) не обмежуватися в процесі розгляду справи по суті тільки перекладом в усній формі, а якщо виникають труднощі у здійсненні повного і точного перекладу оголошуваних документів, замінювати її письмовою [13].

Таким чином, очевидно, що юридичний переклад є важливою частиною судового розгляду, а кваліфікація та умови роботи перекладача забезпечують успішний результат. Оскільки юридичний переклад є складним процесом, необхідні подальші дослідження, щоб краще зрозуміти практичні наслідки юридичного перекладу та його вплив на судові процеси.

Література:

1. Indira Gazeva. Особенности перевода судебных решений с русского языка на язык хинди. *Comparative Legilinguistics*. Vol. 27/2016 DOI: сайт URL: <http://dx.doi.org/10.14746/cl.2016.27.1>
2. Dr. Katarzyna Litwin. Поняття та вимоги до перекладача у кримінальному процесі України: сайт URL: <https://www.litwin.rzeszow.pl/uk/blog/ponyattya-ta-vimogi-do-perekkladacha-u-krimnalnomu-protses-ukrani>
3. Винников А.В. Судебный и полицейский перевод: уроки мировой практики. *Вестник Сибирского юридического института ФСКН*.

2012. №2 (11). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sudebnyy-i-politseiskii-perevod-uroki-mirovoy-praktiki/viewer>
4. Обидина Л.П. Культура судебного перевода: проблемы практики. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/kultura-sudebnogo-perevoda-problemy-praktiki/viewer>
  5. Вальтер Х. Переводчик на судопроизводстве: солдат между двух огней? *Rossica Olomucensia*. Vol. LIII Casopis pro ruscou a slovanscou filologii. Num. 1. Olomouk, 2014. С. 24.
  6. Елена Чернышова. Трудности перевода, или почему невозможно начать суд над обвиняемым в убийстве. URL: <http://gidnist.org.ua/trudnosti-perevoda-ili-pochemu-nevozmozhno-nachat-sud-nad-obvin-yаемым-v-ubijstve/>
  7. Святослав Олейник. Трудности оппозиционного перевода: сайт URL: <https://www.unian.net/common/786316-trudnosti-oppozitsionnogo-perevoda.html>
  8. Росянова Т.С. Английская терминология маркетинга: концептуальная и категориальная организация. Санкт-Петербург: Издательство СПбГЭУ, 2017
  9. Эльгер П.А. Исследование особенностей юридической документации англоязычных правовых документов. Диссертация на получение степени кандидата юридических наук. Караганда: Издательство КарГУим, 2007
  10. Ахметшина Ю.В. Трудности при переводе юридических текстов. *Мир науки, культуры, образования*. № 2 (93) 2022: сайт URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/trudnosti-pri-perevode-yuridicheskikh-tekstov>
  11. Алексеева Т.Е., Федосеева Л.Н. Структурно-семантические особенности и способы перевода англоязычных юридических терминов: терминосистема уголовного права, 2019: сайт URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/strukturno-semanticheskie-osobennosti-i-sposoby-perevoda-angloyazychnyh-yuridicheskikh-terminov-terminosistema-ugolovnogo-prava>
  12. Переклад у процесі. . Юридична практика. № 13-14 (1214–1215) – Податкове право. Рубрика «Приватна практика»: сайт URL: <https://pravo.ua/articles/pereklad-u-protsesi/>
  13. Роман Савчук. Участь перекладача під час розгляду адміністративної справи по суті. *Підприємництво, господарство і право*. Адміністративне право і процес. 9/2020: сайт URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/9/26.pdf>

Yeliseieva S. Difficulties of judicial cases translation

Summary. The article has been devoted to a specialized branch of translation activity such as legal translation, which is carried out while considering court cases. This type of translation requires a deep understanding of the context, information and language used in court. The difficulties of translating procedural documents, in particular, translations of court decisions has been described in the article. The criminal procedural legislation of Ukraine does not define clear requirements for an interpreter. But, taken the practical situations in consideration, it is possible to roughly determine the requirements for a translator; they are provided in the article.

The importance of an interpreter's access to the case file must be emphasized in order to ensure a quality translation. The interpreter should have sufficient time for preparatory work, such as creating glossaries and familiarizing himself with the context and circumstances of the case. Translation of court documents should be carried out only by professional translators who specialize in legal translation, have a legal education or experience in legal subjects translation. Mistakes in the translation of a legal document text can lead, for example, to material damage and legal action.

Speaking about the role of a court interpreter, it should be noted that the interpreter must comply with the principle of objectivity and independence. Sometimes there is a problem of interpreters' refusal to translate in court. This is often due to pressure on the interpreter by the accused. Another problem which can be faced by representatives of the judiciary is the interpretation of court decisions. As for the language used in court cases, it certainly includes many legal terms. Legal terminology is characterized by general linguistic features, such as polysemy, synonymy, antonymy, homonymy. As for translation of legal terminology, which can be represented by a word or an expression, the transformations of transposition, concretization, addition, generalization are used. To translate multicomponent terminological combinations denoting the realities of another country, the descriptive translation is most often used.

Key words: legal translation, criminal offense, competence, language, court, court case, court translation, information, behavior, decision, term, transformations, sources, conditions.